

MESERIASUL AZ IPAROS

DER GEWERBETREIBENDE

MUNKAADÓK LAPJA

Kulturpalota Könyvtára
Arad
Palatul Cultural

Chefredakteur
REINHART GYULA

Erdély és Bánság kis- és középipar-
sainak hetilapja. — Az Ipartestületek
Szövetsége, az aradi Iparos Önkön, az
Ipari Szindikátusok, a Romániai Épi-
tőmesterek Szövetsége és a Timisoarai
Vendéglősök és Kávésok Ipartestülete
hivatalos lapja. Egyesülve a timisoarai
„Az Iparos”-sal és a „Fodrász Ujság”-
gal

„Tiszteld a tisztos
ipart!”

Concluziuni

Propunerile Camerei de Comerț și
Industrie din București

Camera de comerț și de industrie din Bucu-
rești constată că pentru restabilirea balanței de
plăți și asigurarea devizelor necesare statului și
importatorilor, preocuparea de competență și sin-
gura soluție a cercurilor conducătoare a fost, în
ultimii ani, comprimarea importului. Ea consi-
deră, însă, că zadarnic se caută deslegarea prob-
lemei prin astfel de restricțiuni. Soluția trebuie
cautată într-o progresivă încercare de ridicare a
exportului românesc la cerințele pieței interna-
ționale, prin sporirea și îmbunătățirea producției,
crearea de noi debuseuri prețum și prin organi-
zarea temeinică a comerțului de export.

Reprezentanții autorizați ai Camerei de co-
merț și de industrie din București au prezentat la
timp, Ministerului de Industrie și Comerț, pro-
punerilor tinzând:

1) la reintroducerea libertății importului și
exportului;

2) la generalizarea posibilităților de nego-
ciere a disponibilului din devizele rezultate din
export, după cedarea către Banca Națională a Ro-
mâniei, la cursul oficial, a unei cote necesar nevoi-
lor statului.

Obiecțiunea adusă acestor propuneri că ar
sdruncina stabilitatea legală, a căzut, întru-
ât prin noul regim, negocierea liberală este admisă
în parte, pentru certificatele de categoria doua.
In această situațiune, generalizarea sistemului nu
poate avea consecințe mai grave pentru stabili-
tatea monetară. Generalizarea ar avea însă re-
zultatul de a stăvilii specula lăaturalnică atât de
dăunătoare intereselor economice.

Camera noastră constată că în regimul ac-
tual:

Exportatorii sunt nemulțumiți și de greută-
țile ce li se fac, dar mai cu seamă de eventuali-
tatea, aproape certă, a pagubelor provenite din
diferențele de curs. Prima de export este un sup-
pletiv, mai întâi, problematic și în al doilea rând,
neindestulător.

Importatorii industriali sunt nemulțumiți
pentru că nimic nu-i asigură că, cu toată prefe-
rința ce se acordă materiei prime, ei vor avea
această materie primă la timp și în cantitatea
necesară, date fiind nevoile unei piețe din ce în
ce mai averse de marfă indigenă.

Importatorii comercianți sunt nemulțumiți,
că întreprinderile lor, datorită diferitelor măsuri,
sunt sortite să piară.

Străinătatea este nemulțumită, pentru că,
noul regim constituie un act unilateral de voință
care abrogă acte bilaterale, până azi socotite ca
valabile.

Economia națională suferă și trăiește cea mai
greă vreme, resrangându-se în amănunțime operați-
unilor, închizându-se în ziduri prea strânse spre a
mai putea fi o cheazăie de progres viitor.

Statul reflectează aceeași suferință, pentru că
statul este oglinda bunei sau relei stări comune.

Iar publicul suferă la fel, neputându-și pro-
cura strict utilul vieții la nivelul puterii lui de
a cumpăra.

Problema contingentării încetează a mai con-
stitui o revendicare profesională.

Ea este o problemă națională și trebuie tra-
tată ca atare.

Ca urmare, Camera de comerț și de indus-
trie din București, înalță asupra necesității de
a se abroga urgent, noul regim, mai înainte ca
efectele lui să devie irremediabile și consideră de a

Az Aradi Építőiparosok Szindikátusa a timiso- arai reviziós bizottságnál megfelebbezte a váro- si időközi bizottság sérelmes szabályrendeletét

Az érvényben levő törvényekre és rendeletekre hivatkozva a szabályrende-
let megsemmisítését kéri.

Szerzett jogokat konfiskált el az aradvárosi szabályrendelet

Az aradi kismesterek körében nagy megüt-
közést keltett a városi időközi bizottság 26.977—
934. számú határozata, amely az Arad-városi hi-
vatalos lap e hó 5-én megjelent számában jutott
nyilvánosságra. Ez az intézkedés olyan szűkre
szabja a kőművesmesterek és építőmesterek jog-
körét, hogy valósággal lehetetlenné teszi számuk-
ra a megélhetést. Az elvégzendő munkákat
ugyanis csak olyan alacsony belvilágu építkezések
számára kérheti a városi intézkedés alapján az
építőiparosoknak ez a nagy csoportja, amilyen
épületek felállítása Aradon nem szokásos. Igen
alacsony összegben szabja meg ez az intézkedés
azt a maximális értékhatárt is, amelyen belül a

kismesterek vállalkozhatnak. Legsérelmesebb
azonban a rendelkezésnek az a pontja, amely az
építőiparosság egyes kategóriáit valósággal szám-
úzi a város belterületéről. Miután ez az intéz-
kedés nemcsak új épületekre, hanem javítási
munkákra is vonatkozik, évtizedes szerzett
jogaitól foszt meg egész sereg építőiparost, va-
lósággal kivesszi szájukból a kenyeret.

Az érdekelt aradi építőiparosok Aradváros
időközi bizottságának ezt a határozatát a timi-
soarai reviziós bizottságnál keresettel támadták
meg. A kereset szövegét alábbiakban teljes egé-
szében közöljük:

Mit tartalmaz a szerzett jogok védelmében a reviziós bizottsághoz intézett kereset?

Alulírottak az aradvárosi időközi bizottság
26.977—1934. számú határozata ellen

reviziós keresettel élünk.

A határozat se kifüggesztés, se közhírré tétel ál-
tal nem adatott tudomásunkra, így kénytelenek
vagyunk a Buletinul Municipiul Arad november
5-i számában tett közzétételét venni tudomásul
és a tudomásul vétel időpontjával a városi hiva-
tals lap megjelenési idejét tekinteni.

Jelen keresetünket tehát a törvényes időben
adtuk be.

Tisztelettel kérjük, hogy az aradi időközi bizott-
ság fenti számú határozatát

megsemmisíteni sziveskedjenek,

miután az törvénybe ütközik. Kérjük a rendelet
megsemmisítését és Arad város időközi tanácsá-
nak a felmerült költségekben való elmarasztalását.

Az építészakamaráról szóló új törvény és annak
végrehajtási utasítása határozottan elrendeli,
hogy az érdekelt építőiparosok akár be vannak ve-
zetve az elismert építésszek jegyzékébe, akár nem,

továbbra is megőrzik szerzett jogait és fog-
lalkozásukat gyakorolhatják a jelenben,
ugy, mint a múltban.

Az időközi bizottság teljesen félre értette a
törvényt, amikor a végrehajtási utasítás 24-ik
szakasza alapján fent idézett számú határozatát
meghozta.

Ami a lényegét illeti,

az aradi intérimár bizottság rendelkezése já-
ték a szavakkal,

a törvény értelmének kiforgatása és megsemmisí-
tése. A tényleges jogi helyzetet félreérthetetlenül

meghatározza a közoktatásügyi miniszterium 1934.
április 11-én megjelent 84. számú határozata, a
mely első fejezetében

ismételten körvonalazza az elismert építésszek
testületébe fel nem vettek jogait.

Miután a törvény és az életben levő rende-
tek szerzett jogokról beszélnek, vizsgáljuk meg,
mik ezek az évtizedes gyakorlat által szerzett
jogok?

Ugy az ipartörvény mint a régi magyar kereske-
delmi miniszterium által 48.188—1884. és 42.493
—1891. szám alatt kiadott építési szabályzatok
értelmében

képesített kőműves iparos építhet földszin-
tes lakóházakat és egyéb épületeket és javít-
hat, amennyiben nem kell magasabb állványt
alkalmazni, mint egy földszintes ház átlagos
magassága.

Ugyanezen elvek alapján mondja ki a mi
kereskedelmi miniszteriumunk 7895—933. számú
rendeletében (megjelent a Hivatalos Lap 1933.
április 19-iki számában), hogy

kőművesmesterek vállalkozhatnak és épít-
hetnek családi házakat és más földszintes
építményeket a következő feltételek mellett:

1. A tartófalak távolsága nem lehet
nagyobb 15 méternél.

2. A falmagasság az alaptól a tetőze-
tig nem lehet több mint hat méter.

3. Az épület belsejében nem szabad
olyan helyiségnek lennie, amelynél a falak
feszítávolsága több mint 6 méter.

Ugyanezeket mondta ki az előbb említett köz-
oktatásügyi miniszteriumi rendelkezés is.

ei datorie să atragă atenția asupra consecințelor
grave cauzate de menținerea regimului actual.

Iai în subsidiar, cere amânarea punerii nou-
lui regim în aplicare până ce toate formularele,

registrele, ordinele, instrucțiunile și regulamentul
vor fi puse la punct și terminate, și convențiunile
comerciale și de clearing — în vigoare, — puse
în concordanță cu principiile lui

Miután ez a helyzet, nyilvánvaló, hogy Arad város időközi tanácsa teljesen más elveket fektetett le sérelmes intézkedésében, amikor megállapította, hogy

sempán olyan építkezések elvégzése engedtetik meg a kőművesmestereknek, hol a felezőfal mag hat méter, belvilág 3.30 méter és teljes érték 300.000 lej.

Ráadásul még a mindössze három zónára osztott városból

a két belső zónára nem engedi be az időközi bizottság szabályrendelete a kőművesmestereket.

Sulyos sérelem ez, mert Arad város egész belterülete ebben a két belső zónában fekszik, a külső zónában nagyjából csak vályogházak, kertek és gazdasági épületek vannak.

Miből éljen a kőműves, ha csak ott építhet, ahol nincs építkezés?

A fenti sérelmes városi szabályrendelet úgy is értelmezhető, hogy a kőművesmesterekre a városi szabályrendelet által kimondott fenti megszorítások javításoknál és átalakításoknál is vonatkoznak. Mit jelent ez? Azt, hogy

a kismesterek még a szerény költségvetést igénylő javítási munkákból is teljesen kizártnak.

Hogyan vállaljon javítási munkát a kőműves, a mikor az előírt fenti méreteknek a legtöbb háza nem felel meg?

Még zavarosabbá teszi az aradvárosi szabályrendelet által különben is teljesen összekuszált helyzetet, hogy egyáltalában nem körvonalazza,

mire vonatkozik a kőművesmesterekre előírt 300.000 lejes maximális munkavállalási értékhatar a munkára, az anyagára, vagy a telek értékére is?

Aki az építőiparra vonatkozó jogervényes törvényes és rendeleti intézkedéseket alaposan ismeri, tudja, mert tudnia kell, hogy azok nem fosztják meg az építőiparosokat szerzett jogaitól. Az aradvárosi időközi bizottság az építészakmaráról szóló új törvény végrehajtási utasításának 24. szakaszára hivatkozik, a fenti idézett sérelmes határozat indoklásaként. Ez a szakasz megengedi, hogy

kisebb fontosságú munkát a város engedélyével nem bejegyzett kőművesek és építőiparosok is végezhesse.

Nyilvánvaló, hogy a végrehajtási utasításnak ez a szakasza

jogtöbbletet biztosít a kismestereknek.

Sulyosan félreértette tehát a végrehajtási utasítás 24-ik szakaszát az aradi időközi bizottság, a mikor azt arra használta fel, hogy

jogtöbblet helyett jogfosztást, szerzett jogaink csökkentését vigye keresztül

és minket, anyagi gondokkal küzdő kőművesmestereket tönkre tegyen.

A fentiek alapján tisztelettel kérjük a tek. Revisziós Bizottságot, hogy Aradváros fenti idézett számú és reánk, kőművesmesterekre és egész Arad város építető közönségére sérelmes szabályrendeletét törvénytelennek deklarálni és megsemmisíteni sziveskedjenek.

Az idézés átvételével Vajda Iván dr. aradi ügyvédet (Piata Avram Iancu 10.) bízuk meg. Teljes tisztelettel

Aradi Építőiparosok Szindikátusa
Bozsik Ernő elnök
Gebhardt titkár.

NÉGYMILLIARD LEJT ÉR ROMANIA IDEI BORTERMÉSE

A földművelési minisztériumhoz beérkezett jelentések összeállítására szerint az 1934. évi bortermés egész Románia területén körülbelül 800 millió dekaliterre rug, amelynek értéke megközelítőleg 4 milliárd lejt tesz ki.

KAVEHAZBAN BESZELGETNEK

— Uraim, én sokkal nagyobb ambícióval és energiával dolgozom, ha munkaközeben a feleségemre gondolok.

— És mi a maga foglalkozása?

— Masszőr vagyok.

Példátlanul szigorú miniszteri utasítás kötelezi az adóhivatalokat a beadott kérvények sürgős elintézésére

Mit tartalmaz a türelmét vesztett pénzügy-miniszter négyponos ukáza?

Régi panasza az iparosoknak, hogy az adóügyekben beadott kérelmeket és felszólalásokat az illetékes hatóságok asztalukig nem intézik el. Bármilyen nyilvánvaló tévedés is fordul elő, a sérelem orvoslására várni kell, közben természetesen a tévesen kivetett adót behajtják.

A pénzügyminisztérium most végre segíteni kíván a lehetetlen helyzetben és a tárgyban igen szigorúan hangzó rendeletet adott ki az összes alárendelt hivatalokhoz.

A miniszteri rendelet így szól:

Még a múlt hónap novemberében megállapította a pénzügyminisztérium, hogy számos adózó helyzete két, három, sőt négy esztendeig sem nyer tisztázást és

az a szánatos tény megfosztotta az adózókat azokról a jogokról, hogy az előfordult tévedések kiigazítását kérésükkel vihesseék.

Ebben a tárgyban még mindig hetenként, sőt naponta érkezik panasz a pénzügyminisztériumhoz. A minisztérium közvetlen és közvetett módon meggyőződött a panaszok alaposágáról és megállapította azt, hogy

az adóhivatali szervek szándékos hanyaglásra vezethető vissza, hogy a restanciák napra napra esznek elintézésre.

Ennek következtében a minisztérium utolsó alkalommal hívta fel a hatóságok figyelmét az alábbi rendelkezések betartása mellett az ügyek elintézésére azaz, hogy mindazokat a tisztviselőket, akikre nézve a rendeletek betartásának elmulasztása folytán vétségesség lesz megállapítható,

azonnal speciális bizottság elé állítják és az anyagi kár megtérítésének kötelezése mellett hivatalukból azonnal eltávolítják.

A rendelkezés a következő:

1. A jelen rendelet vételétől számított 30 nap alatt az összes adómegállapító és adókivető szervek fölé rendelt hatóságok

kötelesek a hozzájuk került ügyeket akár az adózó reklamációja folytán, akár valamilyen

miniszteri rendelet következtében vált szükségessé, haladéktalanul és azonnal elintézn.

2. A határozatokról ugyanezen időben

kötelesek az illetékes szolgálati ágakat értesíteni.

3. A miniszteri rendeletekben foglalt összes rendelkezéseket, amelyek valamely jog megállapítására, tévedés kiigazítására, bizonyos adók kiigazítására, az adókönyvek kiigazítására, bizonyos adók beszámítására, nevek kiigazítására, törvényes levonások eszközölésére, bizonyos visszatérítések vagy kincstári közlegek által elkövetett visszaélések kinyomozására stb. vonatkoznak, ugyanezen idő alatt teljesen el kell intézni és

az eredményt legkésőbb december 15-én estig közölni a pénzügyminisztériummal.

4. December 15-én estig a pénzügyminisztériumhoz az egyenes adóokról összeszerű táblázatot kötelesek felterjeszteni az összes hatóságok, megemlítve benne a nyomozásokat és a reklamációkat, amelyeket ebben a határidőben a megállapító és pénzügyigazgatóságok intéztek,

külön rovatba beírni a restanciák számát, megjelölve az okát annak is, hogy azokat a pénzügyi közlegek szorgalmától vagy jóakaratától függetlenül miért nem lehet elintézn.

A delegációk azután módot találnak arra, hogy igazolják adott esetekben a restanciák el nem intézését.

Az adóigazgatósági hatóságok részéről december 15-én estig tapasztalt minden olyan mulasztás, amely a rendelettel ellenkezik, úgy tekintendő, mintha az illető tisztviselő állásáról önként lemondott volna.

Bármennyire őszinte is ez a rendelet, félt, hogy a miniszter túllépte a célt. December 15-ig nincs ugyanis annyi idő, hogy az összegyűlt tömeg restanciát a tisztviselők fel tudják dolgozni. Érthető így, hogy az érdekelt adóalanyok attól félnek, hogy a hatóságok a lehetetlenséggel határos kíváncságnak nem fognak megfelelni és marad minden a régi.

MÉRSEKELIK A POSTAI DIJSZABAST A KISANTANT-ALLAMOK EGYMÁSKÖZTI FORGALMÁBAN.

A csehszlovák pénzügyminiszter bejelentette a képviselőház ülésén, hogy annak a postaejegyzmények alapján, amelyet a kisantant-államok gazdasági tanácsa kötött, Csehszlovákia, Románia és Jugoszlávia az egymásközti forgalomban leszabítja a postai díjszabást. A leszállítás mértéke a leveleknél körülbelül 36, a nyomtatványoknál 65, a csomagoknál pedig 10 százalékkal csökken.

Ajánljuk versenyen felülmúló géphajtó és tömítő-köteleinket,

malom- és transport hevedereinket. Kókusz-szönyeg, lejtőző, grádli, butorszövet, plüss, a rik, butorugó, mindenféle kárpitoskellek. Zsák, zsinag, kötél, ponyva, tömlő, kender, len, és juta gyártmányok

Schöninger és Grünstein R. T.

Posta-cím: 1055 Budapest, V. ker. Rákóczi út 105.

MIKOR KÖTELEZŐ A VÁLTÓN SZEREPLŐ ALÁÍRÁS?

A legfőbb semmitűző kimondotta, hogy a kereskedelmi társaságot csak az a váltó aláírás kötelezi, amely cégyszerűen van a váltóra vezetve. Érvénytelennek deklarálta tehát az az aláírás, amelyben a cégjegyzésre jogosult tagok a társaság nevében vállalták ugyan a kötelezettséget, de nem az illető társaság névére előírt cégyszerű formában. (C. III. 1017—1934.) Ha a semmitűzők az eddigi gyakorlatban ilyen szigorúan megkövetelte az aláírás formai kellékének betartását, valószínű, hogy az új váltótörvény által előírt váltó aláírás formák betartását is szigorúan meg fogja követelni. Már pedig az új váltótörvény 8-ik szakasza kifejezetten előírja, hogy az aláíró vezető és keresztnevét írja a váltóra. Az olvashatatlan aláírások tehát könnyen érvénytelennek minősíthetők. A keresztnevet rövidített vagy kezdetűvel való megjelölése azonban meg van engedve. Ugyancsak érvényesnek tekintendő az olyan aláírás, amelyben a cégszöveg olvasható.

TALALÓS KERDES.

Valaki kérdezi a klubban:

— Találd ki, mi az: egész nap kopog és este azt mondja, hogy: szabad.

— Na?

— A gépirókiatározom.

Arad iparossága az államfejlesztési kölcsönért

Arad város iparostársadalmának színe-java gyűlt egybe vasárnap délelőtt az Ipartestület nagytermében, hogy a belföldi kölcsön ügyével foglalkozzék. Zsufolásig megtelt teremben nyitotta meg a gyűlést Krón Lénárt ipartestületi társelnök, majd Pacuraru kereskedelmi és iparkamarai főtitkár ismertette behatóan az országfejlesztési kölcsön ügyét, utána pedig dr. Cotoiu Romulus Arad országgyűlési képviselője beszélt arról, mennyire szükséges, hogy az ország iparostársadalmát is teljes erejével támogassa a kölcsönt és zárt egységben sorakozzék föl a gondolat mögött. Glück József felszólalása után Gabos Jenő dr. ügyész alaposan felépített beszéd-

ben világított rá az előnyökre, amelyeket a kölcsönjegyzés a kölcsönjegyzőknek nyújt. Moskovitz Izidor arról beszélt, hogy meg kell szüntetni azt a rendszert, amely szerint az egyes közületek saját rezsiben végeztetnek olyan munkákat, amelyeket iparosokkal kellene elvégeztetni. Cotoiu dr. válasza után érdekes felszólalás következett: Matekovics László kért szót és ismertette a kádár-iparosok súlyos sérelmeit, melyek a hordó hitelesítés ujjában életbeléptetett rendjéből fakadnak. Cotoiu dr. Matekovics szavainak befejeztével ígéretet tett, hogy Pacuraru Brutus kamarai főtitkárral karöltve igyekezik majd kedvező módon elintézni ezt a problémát is.

Még ebben az ülészakban parlament elé kerül az új kényszeregyezségi és csődtörvény

Az új törvény megszigorítja az eddigi rendet.

Az új kényszeregyezségi és csődtörvény szövegének elkészítését végző bizottság, amelyet az igazságügyminiszter delegált, megkezdte munkáját. Az új törvény, mint értesülünk, egyesíteni fogja az ország egész területén a multban érvényben volt összes intézkedéseket és felöleli a konverziós törvénynek összes vonatkozó szakaszait is. Az új kényszeregyezségi és csődtörvény meg fogja szigorítani az eddig érvényben volt rendelkezéseket. A törvénytervezetet a miniszter még ebben az ülészakban parlament elé terjeszti.

Az aradi sütőipar új kollektív szerződésének hivatalos szövege

E hó 14-én az aradi sütőipari munkaadók és munkások a munkafelügyelőség előtt a következő jogérvényes kollektív szerződést kötötték:

1. A sütőmunkások heti fizetése a következő lesz:

Luxussütődékben:

- a) Vezető (felelős) munkás heti 700 lej.
- b) Dagasztó (mísser) munkás heti 600 lej.
- c) segédmunkás heti 500 lej.

Kenyérsütődékben:

- a) Dagasztó kenyérmunkás heti 550 lej.
- b) Segédmunkás heti 400 lej.
- c) Elsőéves munkás heti 300 lej.

Azok a munkások, akik a jelenleg megállapított fizetéseknel magasabb fizetéseket élveznek, továbbra is a mai fizetéseket fogják kapni. (A fizetésük nem redukálható.)

2. A nős munkások a fenti fizetéseken kívül még napi 1 kgr., azaz heti 6 kgr. friss, félbarna kenyeret, míg a nőtlen munkások napi fél kgr., azaz heti 3 kgr. friss, félbarna kenyeret kapnak.

3. Az ideiglenesen alkalmazott — kisegítő munkások — a fenti kategóriáknak megfelelően 10 százalékkal magasabb fizetést kapnak, mint az állandó munkások.

4. A napi munkaidő luxuspektségben (fehér) 8 óra és 9 órás munkakeretben, a kenyérspektségben 8 és 10 órás munkakeretben.

5. Szombatról vasárnapra a munkaidő 2 órával több mint a többi napokon minden honorálás (tulfizetés) nélkül.

6. A vasárnapi munkaszünet megkezdődik vasárnap reggel a törvényes időben és tart hatfő délután 18 óráig.

7. A gépezemekre berendezett sütődékben a munkások a napi munkaidő alatt kötelesek 1000 darab süteményt, franzelát vagy 350 kgr. kenyeret kitermelni.

Az egyszerű kéziüzemű sütődékben a munkások kötelesek a napi munkaidő alatt 800 drb. süteményt, franzelát vagy 300 kgr. kenyeret kitermelni.

Ha valamely műhelyben ez a termelési mennyiség nem volna szükséges, a kollektív szerződésben feltüntetett fizetést csökkenteni vagy a munkások kárára megváltoztatni nem lehet.

8. A törvényes munkaszünetek a vasárnapok és a törvénykönyvben feltüntetett törvényes munkaszüneti napok. Ezek a törvényes munkaszüneti napok a következők: húsvét 48 óra, karácsony 48 óra, pünkösd, május 1 és újév 24 óra.

9. Minden munkás megkapja a törvényes, fizetett pihenési szabadságát az idevontakozó törvény szerint.

10. A törvényes munkafelmondási idő egy a munkaadó, mint a munkás részére 14 nap.

11. Az új munkás alkalmazásakor a próbaidő 8 nap.

12. Azon munkás, ki a munkahelyén nem jelenik meg pontosan, — bármilyen oknál fogva — és nem gondoskodik rendes időben megfelelő helyettesről, azonnal elbocsátható.

13. A liszt szitálása a munkaidő keretén belül kötelező.

14. Munkaközben a dohányzás szigorúan tilos.

15. A munkaadó köteles mosdót, törülközőt, szappant a munkás rendelkezésére bocsátani.

16. A munkás felvétele alkalmával orvosi bizonyítvánnyal tartozik bizonyítani, hogy egészséges és a munkahelyén köteles tisztán megjelenni.

17. A munkás köteles a munkaidő alatt az általa használt szerszámokat, gépeket és más eszközöket tisztán tartani.

18. A munkatörvény alapján nőket és 18 éven aluli fiukat éjjeli munkára alkalmazni tilos.

19. A megbetegedett munkás felgyógyulása-akor a régi feltételek mellett alkalmazandó, ha orvosi bizonyítvánnyal igazolja felgyógyulását.

20. Jelen kollektív munkaszerződés betartása kötelező az összes helyi munkaadóknak és munkásainak és az aradi munkakamaránál való beiktatástól számított 6 hónapig érvényes.

Jelen szerződés a lejárat napjától 15 nappal előbb felmondható. Ha egyik fél sem él a felmondás jogával, vagy nem kéri jelen szerződés érvénytelenítését, úgy a szerződés további 6 hónapra érvényben marad.

Jelen jegyzőkönyv három példányban vettett fel, egy-egy példány adatott a szerződő feleknek és egy maradt az aradi munkafelügyelőség birtokában.

Petru Popescu s. k. munkügyi vezérfelügyelő
A munkaadók képviselőit: Ioan Raum, Siegfried Weiss, Stoica Radu, Adalbert Kárpáti.
A munkások képviselőit: Nagy Ioan, Fabrik Ernest, Iuliu Vörös, Ioan Cretu, Papp Alex.

MEGHALT FRIED JANOS DR.

Az erdélyi és bánági kereskedelmet nagy veszteség érte. A napokban váratlanul meghalt *Fried János dr.*, az oradeai Kereskedelmi Csarnok és az Erdélyi és Bánági kereskedelmi Testület Szövetségének főtitkára. A halál munkabírási teljességében, ötvenöt éves korában ragadta el az élők sorából. Fried János neve nemcsak közgazdasági körökben, hanem a közönség körében is általánosan ismert volt. Nagy szaktudása, bőséges ismerete és széleskörű műveltsége valósággal predestinálta arra a munkakörre, amelyet példásan töltött be. Kiváló szónok is volt és mint ilyen, mindig hathatósan szállt sikra a kereskedelem érdekében. 1927-ben végigjárta egész Erdélyt és a Bánágot és utjának következménye volt az, hogy negyvennégy kereskedelmi szervezetet sikerült a szövetségbe tömöríteni. Kiváló kodifikatori tehetség volt és tanácsát, értékes hozzászólását új gazdasági törvények megszerkesztésénél nem egyszer vették igénybe. Az adótörvényekről az ország nagyobb városaiban előadásokat tartott.

Fried János dr. temetése vasárnap, november 18-án délelőtt tizenegy órakor ment végbe Oradeán a Kereskedelmi Csarnok nagyterméből, ahol holttestét felravatalozták.

VISSZAKAPJAK A MUNKÁSOTTHONT A TIMISOARAI MUNKÁSOK.

A timisoarai tanoncotthon alapköveteléhez Nistor munkügyi miniszter szerdán reggel a városba érkezett. A timisoarai munkásság felhasználta az alkalmat, hogy a munkügyi miniszternél az évekkel ezelőtt elkobzott Munkásotthon visszavétele érdekében intervenáljon. Pirovsky Károly bánági szakszervezeti titkár és Cocos Moise CFR szakszervezeti elnök, munkásküldöttség élén, Nistor miniszternek kérvényt nyújtottak át, amelyben az elkobzott Munkásotthon visszaadását kérik.

A munkügyi miniszter a timisoarai munkásság magatartásáról nyert kedvező felvilágosítások után utasította a megyefőnököt és Botz munkügyi felügyelőt, hogy lépjenek érintkezésbe a munkásság megbízottjaival és tárgyalják le a Munkásotthon visszaadásának kérdését. Nistor miniszter kedvező magatartása a timisoarai munkásság körében őszinte örömet váltott ki.

HOGYAN ÉRVÉNYESÍTHETŐK A RÉGI SZÁMLABLANKETTAK?

Most érkezett meg a miniszteri rendelet, amely a régi típusú számlák használatának határidejét és módzatait írja elő. Ismeretes, hogy a régi mintájú számlák helyett a jövőben ugynevezett „cotoros”, illetve szelvényes számlákat kell az iparosoknak használni. A régi számlakönyv használati ideje november elsejével járt le és azután a dátum után mindazok, akiket a törvény számlák kiállítására kötelez, csakis új típusú, bélyeggel ellátott fakturát küldhetnek feleiknek. Akik nem akarják az új mintájú, felbélyezett számlákat használni, a bélyegtörvény 84. szakaszára hivatkozva kérvényt nyújtanak be a pénzügyigazgatósághoz, amelyben az új szokványtól való eltekintést kérik.

SÜLYOS AKADALY.

A skót zsebre dugott kézzel sétálgat a korzón. Egyszerre elébe toppan egy hölgy és megcsörgeti előtte perselyét.

— A szegény vakoknak, uram.
— Sajnálom, nem adhatok, mert félre a rendőr.

— Miért írta föl?
— Mert ha az utolsó gombomat is odaadom, leesik a nadrágom.

BUTA KÉRDÉS.

— Mondd, te egyedül borotválkodtál?
— Nánd, duettben.

Jogesetek a kisipar köréből

**MENNYI TARTASDÍJ JÁR A BALESET FOLY-
TAN ELHUNYT IPARI ALKALMAZOTT ROK-
KANT APJÁNAK, AKIT NEHAI FIA TARTOTT
EL?**

Az elhunyt fizetésének egyharmadát ítélte meg a bíróság a szélütött apának.

Egy ipari vállalat baleset következtében elhunyt alkalmazottjának szélütött atyja keresetét adott be a vállalat ellen, kérve, hogy kötelezzék az alperes a néhai alkalmazott egész fizetésének megfizetésére az elhunyt által tartott apa kártalanítására. A néhai ugyanis eltartotta szélütött apját, aki annyira magatehetetlen, hogy csak jelekkel tudja megértetni magát és akinek fia halálával teljes jövedelme megszűnt.

Az alperes cég két kifogással élt. Először, hogy az elhunyt jövedelmének egy részét szükségképpen a maga fentartására fordította és csakis olyan mértékben volt módjában apjára költeni, amint az a saját szükségleti levonása után lehetséges volt. Annak figyelembe vétele mellett, hogy mi volt a jövedelme és milyen kötelezettségei voltak, az elhunyt jövedelmének maximum egyharmadát fordíthatta apja tartására. A felperes pedig nem követelhet többet, mint amit fia életében attól, mint az eltartására kötelezettől kapott.

Az alperes vállalat második kifogása az volt, hogy az elhunyt még két fiutestvére van. Jogszabály pedig, hogy a gyermekek kölcsönösen és egyenlő arányban kötelesek a munkaképtelen szülő fentartásához hozzájárulni. Tekintettel erre, az elhunyt a szabadon maradt harmadrész jövedelmének csak egyharmadát volt köteles apja tartására fordítani, mert a többi kötelezettség a másik két testvért terheli. A vállalat így nem kötelezhető többre, mint amire az elhunyt kötelezhető lett volna.

A bíróság részben helyt adott az alperes kifogásainak és az elhunyt jövedelmének egyharmadrészét állapította meg a havi tartás összegéül. Indok, hogy az elhunyt sem volt köteles többet adni a munkaképtelen szülőnek, mint a saját fentartásán felüli összeget. Elutasította azonban a bíróság az alperesnek az elhunyt másik két fiutestvére vonatkozó kívánságát. Megállapította ugyanis, hogy igaz ugyan, hogy a gyermekek szüleielt eltartani kötelesek, ha arra reá szorulnak. Az is igaz, hogy a tartásnak egyenlő arányban kell történnie, de csak akkor, ha erre a testvérek képesek is. Megállapított, hogy az elhunyt egyedül tartotta apját, míg a másik két testvér a tartáshoz nem járult hozzá. Ennek indoka valószínűleg az volt, hogy azok nem voltak képesek apjuk eltartásához hozzájárulni. Mivel az alperes nem igazolta az ellenkezőt, e tekintetben felhozott kifogást alaptalannak minősítették.

**NEMCSAK POLGÁRILAG, HANEM BÜNTETŐ-
JOGILAG IS FELELŐS A LOKÁL TULAJDÓ-
NOSA A HELYSÉGBEN ELJÁTSZOTT ZE-
NESZAMOKERT, HOGYHA AZOK ELJÁTSZA-
SAERT A ZENESZERZŐK EGYESÜLETÉNEK
DIJAZÁS JÁR**

Az oradeai tábla második székfoglalójának 268/1934 számú döntése

Egy simleul-silvanei vendéglős ellen jegyzőkönyvet vett fel az illetékes hatóság, mert a zenekar, amely 4 tagból állott, eljátszott az üzletében több „rumba” és „minciuna” zenedarabot, amelyeknek szerzője I. Feric, továbbá Hora és Brăuleş darabokat, melyeknek szerzője, Brediceanu és egy „Parisvasie” című darabot, melynek szerzője Em. Waldteufel. Ennek alapján a vendéglős az írói és művészi tulajdonjog védelméről szóló törvény 21. és 48. szakaszai szerinti vétséget követte el.

A törvényszéki tárgyaláson ellámparta a vendéglős, hogy a zenekar játszott. Nem tartja azonban bünyösnek magát, mert a vendégek a zenét véletlenül hozták be a lokálba és a maga részéről nem adott semmi rendelkezést, hogy mit ját-

Mindössze negyven autóbusz beállításával veszi birtokba a CFR a neki ajándékozott országos autóbuszprivilegiumot

Szerencsére nem bizonyult olyan feketének az ország, mint ahogy a falra festették. Emlékeztetés még az a szerződés, amit a kormány a CFR-el kötött és amely felhatalmazta az államvasutat, hogy az ország valamennyi fontos útvonalára autóbusz-privilegiumot vegyen igénybe. A szerződés máról-holnapra való teljes kihasználása azt jelentette volna, hogy hazai autóbusz-vállalatok, sőt az egész hazai autóbusz-ipar máról-holnapra halálra van ítélve. Szerencsére ez nem következett be. Nem azért, mert a szerződés kedvezményezett volna meg a sok ezer existenciát foglalkoztató hazai autóbusz-iparnak; hanem azért, mert a CFR nem képes olyan tökéletet mozgósítani, amelyek a hatalmas arányú üzlet máról-holnapra való kihasználására képessé tennék.

A koncesszió teljes kihasználása mintegy ezer autóbusz beállítását teszi szükségessé és ebből az ezer autóbuszból a CFR eddig mindössze negyven darabot rendelt meg.

A megrendelt autóbuszokat hir szerint a közeljövőben beállítják. A Bucuresti-Ploesti vonalra tízet, más fontosabb útvonalakon 2-4 darabot.

Az autóbuszok alkatrészeinek javarészét hir szerint romániai vállalatok gyártják, míg a speciális alkatrészeket külföldről importálják.

A negyven autóbusz elkészülte után fokozatosan újabb kocnikat rendel a vasút, hogy az összes koncesszionált útvonalakat birtokba vegye.

Az autóbuszforgalom megszervezésére a CFR igazgatósága négy kerületi autóbusz igazgatóságot állít fel: Bucurestiben, Iasi-ban, Cluj-on és Craiova-ban.

A viteldíjak ügyében most folynak a tárgyalások. A CFR a személyvonat II. osztályának megfelelő viteldíjat akar életbe léptetni az autóbuszokon. Ezt azzal indokolja, hogy az autóbuszok gyorsvonati sebességgel fognak közlekedni. A viteldíjak ezek szerint olcsóbb lesz a vasútnál.

A gazdasági érdekeltségeket természetesen nem elégíti ki az olcsóságnak ez a foka.

Nem érdektelen, hogy az autóbuszforgalom teljes beállítása az eddigi számítások szerint mintegy félmilliárd lejes beruházást igényel a CFR-től. Érthető így, hogy az csak több év alatt lesz keresztülvihető.

Átadták szép hivatásának a rovinei iparosság új kulturházát

Disszonáns hang vegyült az ünnepélyes aktusba. Kiknek az érdemük, hogy az impozáns kulturház felépülhetett?

Rovina iparosságának büszkeségére, az elmúlt szombaton nyitották meg a nyár folyamán az öt-százézer lej költséggel felépített iparos kulturházat. Az épület a régi ipartestület mellett épült és impozáns parkettás nagyteremmel, beépített színpaddal, a legszebb, legmodernebb előadó és tánc-terme Rovinának. A rovinei ipartestület 1886-ban alakult meg mai formájában. A régi testületi székházat 1905-ben építették fel és most 29 év után az 1933-ban Cenadan Demeter elnök és Gergely Lajos alelnökkel az élen megválasztott vezetőség, ifj. Ekkel György fateleptulajdonos és Kelemen Sándor vendéglős anyagi hozzájárulásával megvalósította az iparosság régen tervezett és óhajtott új otthonát. Sajnálatos, hogy a szép kulturház ünnepélyes megnyitása akkordjai közé — az iparosokon kívül álló okokból — disszonáns hang is vegyült, mert a szombat délelőtti házzszenteléshez a római katolikus egyház nem kapott meghívást, pedig az ipartestület 220 tagjából 70 százaléka római katolikus. Az iparosok nagyrésze sérelmezi ezt az érthetetlen mellőzést, annál is inkább, mert ipartestület választmánya és vezetősége, vita nélküli egyetértésben határozatot is hozott, sőt két választmányi tagot meg is bízott a római kat. egyház meghívásával, de azt az utolsó napon valami okból visszavonták. Pedig ezt az udvariassági aktust az a vallásfelekezet, amelynek hívei a tagok többségét teszik és akiknek legtöbb része és pénze tette lehetővé az új otthon felépítését, elvárta volna. A többi vallásfelekezetek meghívása kontemplálva sem volt, nemcsak a tagok létszámának elenyésző csekély-sége miatt, hanem mert helyben egyiknek sincsen papja.

szának a zenészek, mert a zenekart a vendégek dirigálták.

A törvényszék felmentette a lokál tulajdonosnőjét.

Ellen az ítélet ellen az érdekelt Soc. Compozitorilor Români felülvizsgálata élt.

A tábla megváltoztatta a törvényszék ítéletét és 200 lej pénzbírással sújtotta a lokál tulajdonosát. Kötelezte továbbá, hogy 400 lej kárösszeget, amely a Zeneszerzők Egyesületének jár, valamint a felmerült költségeket fizesse meg. Ezenkívül az ítélet két lapban teljes egészében közléseandó a lokál tulajdonosának terhére.

A tábla kimondta, hogy a lokáltulajdonos köteles ellenőrizni, hogy a zenekarnak meg van-e

Szombat este 8 órai kezdettel 350 tanítékba bankett keretében történt a nagyterem megnyitása. A banketten a rovinei és pecicai társadalom, a notabilitásoktól a kisiparosokig, minden rétege képviselve volt. A színpadon először a Frăia énekkar Laita János igazgatótanító, karnagy vezetésével énekszámokat adott elő nagy sikerrel, majd Cenadan Demeter elnök román nyelven, utána Gergely Lajos alelnök magyar nyelven köszöntötték szép szavakkal a megjelenteket. Később Imbuzeanu Jenő járási főszolgabíró mondott mély hatású pohárköszöntőt. Az éjféli órákig húzódó vacsora után a fiatalok reggelig tartó táncra avatta fel a szép termet.

BÉLYEG-ILLETEKET KREALTAK AZ IGASZÁGÜGYI ÉPÍTKEZÉSEK JAVÁRA.

Az igazságügyminiszter törvényjavaslatot készített, amely arról intézkedik, hogy eszentül minden polgári peres aktára az igazságügyi építkezések javára külön bélyeget kell ragasztani. A bélyeg az illető polgári per természetét szerint ötven bani és tíz lej között váltakozik. Az így befolyó pénzeket a fővárosban megalakítandó bizottság fogja kezelni és felhasználásukról intézkedni.

NAGY FORGALOM.

- Hány családának van?
- Mindig kettő.
- Kettő?
- Igen. Az egyik, aki megy, a másik, aki jön.

az autorizációja zenedarabok előadására. A szerzői jog védelméről szóló törvény szerint zenedarabot csakis a román zeneszerzők egyesületének kiadott igazolványa alapján lehet előadni. A vendéglős és nyilvános lokál tulajdonosa köteles ellenőrizni, hogy üzletében a törvényes rendelkezések o tekintetben is betartassanak. A törvény ugy a hazai, mint a külföldi zeneszerzőket védi. Műveik a kellő engedély nélkül elő nem adhatók és miután a román zeneszerzők (Soc. Compozitorilor Români) egyesülete engedélye nem volt meg, az alapon a lokálban zenedarabok előadását meg kellett volna akadályoznia. Ezt nem tette, tehát a vonatkozó törvény szerint vétkességét ki kellett mondani.

NOVEMBER 1-TŐL APRILIS 1-IG ZARVA
TARTHATÓK VASARNAP A MÉSÁRÓK ÉS
HENTESÜZLETEK

A cluji mészáros és hentes üzletek alkalmatosságai karöltve a tulajdonosokkal, memorandummal fordultak a minisztériumhoz, melyben a téli szünetre november 1-től április 1-ig a vasárnapi és ünnepnapok üzletzárás elrendelését kérték. Kérésüket szívesen indokolták, hogy az övek az egyetlen szakma, mely állandóan le van kötve, semmi szórakozáshoz nem bírhat jutni és a téli hónapokban a háziasszonyok minden veszedelem nélkül beszerezhetik szükségleteiket előtte való napon.

A minisztérium akceptálta a mészárosiparosok és alkalmazottak kérését és elrendelte a vasárnapi üzletzárást a téli hónapokra.

A TENEGETLEN TUDOMÁNY.

Egy előkelő fiatal hölgynek megmutatják az orvosok az elmegyógyintézetet. A hölgy rámutat egy nőre:

— Mondja főorvos ur, ennek a nőnek például mi a baja?

— Ez, kérem, lány és az a mániája, hogy asszony.

Az előkelő fiatal hölgy részvételt kér:

— Na és az urak nem tudnak ezen segíteni?

ISMET AKTUALIS A VASÚTI TARIFA LESZALLITASANAK TERVE.

Bucurestiből jelentik: A román államvasutak kimutatása szerint ez év januárjától október harmincegyedikéig a vasút bevétele jelentős módon emelkedett. Ez időszakban a bevételük összege 818 millióval haladta meg az előző év hasonló időszakának bevételeit. A fellendülés a nyári hónapok utazási kedvezménye következtében mutatkozó utas-azaporulatnak tudható be és ezért az államvasut most általános tarifaeszkálítás gondolatával foglalkozik.

A NEMZETKÖZI PIACON IS STABILIZÁLÓDNÁK A RÉZÁRÁK

Valósággal szenzációja lett a fémvilágtörzdeknek a réz ugrásszerű javulása. Annál is inkább meglepő volt ez az esemény, mert ugyanakkor a nemes valuták, a font és a dollár állandóan felfelémenő tendenciát mutattak. Néhány hét óta azonban a réz árfolyamában is jelentkeztek ugyan azok a szimptómák, mint a többi fémeknél és a valuták emelkedő tendenciája mellett néhány nap óta ellanyhult a réz árfolyama mintegy háromnegyed fonttal. A többi fémek természetesen még jobban reagáltak a valuták emelkedésére és minthogy egész jelentéktelen forgalom alakult ki, visszacsúszott néhány fonttal árfolyamuk. A belföldön devizanehezések következtében csak egészen kis mennyiségek vannak a piacon, az árak érthetően szilárdak.

KVITTEK VAGYUNK.

Könn meglatogattja Grün: és így szól:

— Bucsuzeni jöttem, Grün, elköltözöm Bucurestibe.

— Bucurestibe? Hiszen nem is társere Bucurestibe?

— Na ja, de Bucuresti se ismer engem.

MEGKEZDTE MÜKÖDÉSÉT A CLUJ SÜTŐIPAROSOK TERMELŐ SZÖVETKEZETE

Több ízben foglalkozott már Az Iparos a cluji sütőiparosok termelő szövetségének szépen haladó ügyével. Megírtuk, hogy a szövetségbe majdnem minden cluji sütőiparos belépett. Két csoport működik: az egyik a Drasoveanu vezetése alatt álló központi iroda, a másik a „Familia” részvénytársaság körül. A pékek néhány kemencéjét redukálták a termelést, kenyárárakban egységesnek lesznek és a szállítást is egységesen végzik. Nagy istállót béreltek ki, amely 30—40 lóval rendelkezik és szó van arról is, hogy néhány teherautót is vásárolnak, miáltal a köztséget gyorsan és pontosan el tudják látni kenyérral. A cluji pékda megérdemli, hogy a szakma országos érdeklődését felkeltse.

FELTALÁLTÁK A VIZHATLAN CEMENTET

Cavadini olasz építési szakértő találmánya, az „ermetic-cement” négy atmoszféra nyomás alatt sem engedi át a vizet és minél többet áll vízben, annál keményebb lesz.

Azokat, akik az építészakmban dolgoznak, bizonyára érdekelni fogja Cavadini Ettore olasz építési szakértő találmánya. Itáliai jelentések szerint

sikerült vegyi úton olyan új cementfajtát előállítani, amely teljesen vízhatlan.

Tudvalevő, hogy eddig a cementhabarcs vízhatlanságát úgy érték el, hogy a közönséges cementet bizonyos mennyiségű, különböző folyadékkal impregnálták. Ennek az eljárásnak természetes következménye, hogy a kiöntött cement vízhatlan tulajdonsága nem egyenletes, a víz nagyon rövid idő múlva már közönséges, egy atmoszféra nyomás mellett is átszivárog rajta. 24 óra elmúltával ez a szivárgás rendszerint már meg is kezdődik.

Cavadini hosszas kísérletezések után olyan szilárd, vízhatlan, vagyis gyúrásra kész cementet állított elő, melyhez semmiféle impregnáló folyadék hozzáadása nem szükséges. Azonkívül ezzel az új „ermetic”-nek nevezett anyaggal készült habarcsnak még egy nagyon fontos tulajdonsága is van s ebben felülmul minden más készítményt:

vizzel érintkezve szilárdsága állandóan fokozódik, mindig tömörebb és ellenállóbb tömbbé válik.

Aziment és Santarella neves egyetemi tanároknak a milánói műegyetem laboratóriumában végzett analízise szerint az erre vonatkozó kísérletek a következő eredményekkel zárultak: húzóellenállás középárányosa 28 nappal az öntés

után: 33.9 kg. cm²-ként; nyomóellenállás középárányosa ugyanannyi idő alatt 5615 kg cm²-ként. Szakértőknek ezek a számok is eleget mondanak. Az előny azonban, melyet az „ermetic” vízhatlanságától függetlenül az építőknek jelent, — a laikus számára is kézzelfoghatóvá válik, ha megemlítjük, hogy a legjobb cementhabarcsnak az eredménye ugyanilyen körülmények között 20.8, illetve 2777 kg.

Ugyane kísérleti bizonyítvány tanúsága szerint a vízhatlan „ermetic” cement 24 óra alatt, 1, 2, 3, 4 atmoszféra nyomás alatt egy csepp vizet sem enged át.

Eddig az impregnáló folyadékkal vízhatlanná tett habarcs nem állhatta igazán útját a víznek, mert az első időben felszívta a vizet a maximális telítődésig, azután pedig ellenkezőleg kiizzadta. Ilyenkor, hogy megakadályozzák a víz átszivárgását, meg kellett ujtani a vakolatot. Három-négyezari tatarozás után azonban ez a munka is hiábavalónak bizonyult, mert a víz mállasztó hatására a habarcs egész tömegében repedezni kezdett.

Mindezeket a hátrányokat teljesen kiküszöbölte Cavadini találmánya. Az ő eljárásával készült cement a kiöntés után azonnal köt, vízzel érintkezve már az első 24 óra után kezd megkeményedni, minden más cementtől eltérően, mely ilyen rövid idő után vízzel érintkezve, megállagyl.

Az új készítmény néhány hónap alatt olyan népszerűséget ért el, hogy széles körben talált alkalmazást nemcsak Olaszországban, hanem Francia- és Németországban is.

Kik lettek az iparügyi és kereskedelmi bizottság tagjai?

Bucurestii jelentés szerint kinevezte a szakminisztérium a kereskedelemügyi és iparügyi tanácsadó bizottság tagjait.

A kereskedelmi tanács tagjai Chr. Straičović, D. Niculescu-Ritz, Apostol Popa, Temistocle Alexandrescu, Th. V. Orghidan, mint a kereskedelmi kamarák szövetségének, a bucarestii kereskedelmi kamarának és a Sfatu Negutoreşnek a delegátusai, valamint Victor Badulescu, T. Valuta-Chisinau, Vasile Marcu, Emil Brancovici, akiket a minisztérium nevezett ki. Az iparügyi véleményező tanácsban Max Ausschnitt, Mihai Scha-

piră, C. Orghidan, Lazar Margulies, C. Cassacovicl vesznek részt, mint az ipar delegátusai és N. P. Stefanescu, D. Mociornitza, C. R. Mircea és Costinescu, akiket a minisztérium nevezett ki.

A névsor Erdélyben és a Bánságban élénk elégedetlenséget keltett. Az illetékes kormányzerv ugyanis úgy járt el, mintha Erdélynek és a Bánságnak se nagyipara, se kereskedelme nem volna. Egyetlen reprezentánsát se nevezték ki a két igen fontos bizottságba az erdélyi és bansági nagyiparnak és kereskedelemnek.

KÉRJEN MINDENÜTT

„ELZETT”

BUTORZÁRAT

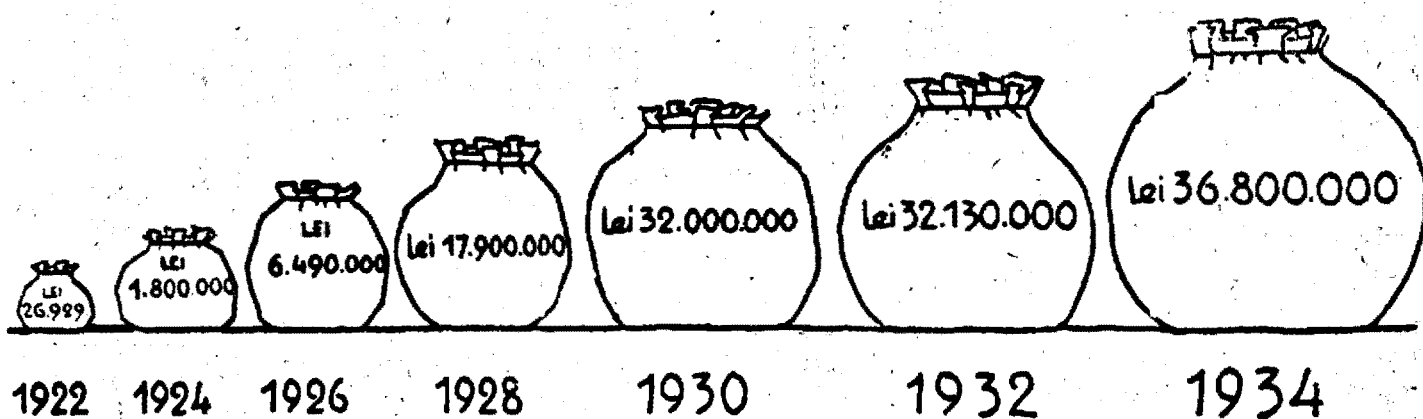
KAPHATÓ MINDEN VASKERESKEDÉSBEN.

COOPERATIVA DE CREDIT A INDUSTRIASILOR DIN ARAD

ARADI IPAROSOK HITELSZÖVETKEZETE

**CREŞTEREA
ÎMPRUMUTULUI -
ACORDAT MEMBRILOR**

**A TAGOKNAK NYÚJTOTT
KÖLCSÖNÖK
NÖVEKEDÉSE**

Maros, Csik, Udvarhely és Háromszék megyék iparossága a targumuresi iparkamara mintavásárán

December másodikán nyílik és egy hélig tart a targumuresi mintavásár, amely a Székelyföld egész ipari életének impozáns felvonulása lesz.

Ötven százalékos vasúti kedvezmény és minimális helypénzek biztosítják a mintavásár sikerét.

Mint már általánosan ismeretes, a targumuresi iparkamara körzetébe tartozó iparosok 1934. december 2—9 között mintavásárt rendeznek. A várát az ottani ipari muzeum helyiségeiben és az iparkamara néhány helyiségében tartják meg, míg a targumuresi kereskedők ugyanekkor kirakversenyt rendeznek. A mintavásár megnyitásának napján kerül felszentelésre a targumuresi görög keleti román katedrális is. Az ünnepélyes aktusra várják Öfelsége, a király, valamint a kormány több tagjának és ezek kíséretének látogatását is.

Minden remény meg van tehát arra, hogy a mintavásár tartama alatt Targumures városát nagyszámu idegen látogató fogja felkeresni. Ennek előmozdítása érdekében az államvasutak 50 százalékos kedvezményt nyújtanak a mintavásár látogatóinak. A mintavásáron a targumuresi kisiparosokon kívül kiállíthatnak a székelyföldi megyék iparosai is. Részt vesznek tehát a kiállításban Mures, Ciuc, Oderheiu és Trei-Scaune iparosai is, sőt résztvesznek készítményeikkel a mintavásáron a nagyipar, háziipar, népművészeti ipar is erről a területről.

A targumuresi iparkamarának ezzel a mintavásárral az a célja, hogy felhívja az ország figyelmét ennek az országrésznek iparára, elősegítse készítményeinek elhelyezését és kedvezőbb eladási lehetőséget biztosítson részére. Remélhetőleg eléri a Kamara a másik célkitűzést is, hogy pontos képet alkosson a maga körzetének iparáról és termelési képességéről.

A közönség minden rétegében nagy érdeklődést keltett a targumuresi mintavásár. A kiállításban való részvételüket bejelentették többek között a targumuresi cukorgyár, börgyár, az Elek és Darvas-féle ládagyár, stb., annak ellenére, hogy mindegyikük készítményeinek ezen a módon való reklámozására. A „Csiki Lapok” a legnagyobb odaadással szolgálja az ügyet. Nagy

propagandát fejt ki a mintavásáron való részvétel ügyében és ambicionálja, hogy a csiki csoport minél szebb, változatosabb és gazdagabb anyaggal jelenjen meg a kiállításon. Fel kell még említenünk a háromszéki rendezők értesítését is, akik közölték a vásár szervezőivel, hogy minden egyes szervezetük igyekszik tagjait a vásáron való kiállításra bírni.

Meg van tehát minden remény arra, hogy a targumuresi kereskedelmi és iparkamara körzetébe tartozó iparosok minden lehetőséget elkövetnek a mintavásár sikere érdekében és hogy ez a siker nem is marad el.

Tekintettel a mintavásár megnyitó napjának közelségére, a rendező bizottság ezúton is felhívja az érdekelteket, hogy jelentsék be a mintavásáron való részvétel iránti szándékukat, valamint azt is, hogy milyen nagyságu helyre tartanak igényt. Hangsúlyozzuk, hogy a kiállítási helyek bérletének összege olyan csekély, hogy egyáltalában nem képez számottevő akadályt a mintavásáron való részvételben.

Ne felejtse el!

**A „MERCUR”
cipőáruházban**

ARAD,

(Piata Avram Iancu 21.)
kisiparosok által készített

elegáns

**cipőt kaphat
olcsó árban!**

**MÓDOSÍTJAK A LATVANYOSSÁGI ÉS AZ
AUTO-ADÓKRÓL SZÓLÓ TÖRVÉNYT**

A pénzügyminiszter új adójavaslatokon dolgozik, amelyeket a parlament megnyitása után be fog nyújtani. A már eddig elkészített javaslatok között szerepel a látványossági adóról szóló törvény módosítása, valamint az automobil-adóról szóló törvény módosítása is.

Edmund MOLNÁR Ödön

Birou Comercial Technic

Műszaki vállalat.

Technisches Handelsbüro

ARAD, Str. Alexandri No. 6.

Ajánlja szaktársainak a következő anyagokat:

Vörös és sárgaréz, bronz,
alumínium, antimon,
őn, forraszt-őn, ólom,
horgany, alpakka,
tombak, stb. fémek,

valamint ezek félgymányai, mint tömbök, rudak, lemezek, huzalok, csövek

Öntödéknek

Öntőgráfit, forma-puder, elsőrendű grafit-tégely, nafox és carborundum csiszolópor, csiszoló vászon és papír, foszforréz, silícium-réz stb. Csapágyfém, forrasztó anyagok, szőzru korongok, grafit-pohely, fémtűrőcszek, tömítőanyagok

heggesztő anyagok

Elsőrendű bőr és gummi hajtószíjak, kapcsok, kötöző- és varrószíjak

**Fehérbádóg,
Horganylemez**

MUELVETET.

Tegnap voltunk az Operában.

— Az Operában? És mit hallottatok?

— Még nem voltam ott.

Jubilál a legnépszerűbb aradi kalaposnő

Huszonöt éve áll fenn Dein Paula masamód-üzlete és 41 esztendeje működik a szakmában az előkelő jubileum aradi iparosnő.

Egy Bratianu-uccai üzlet kirakatában fenyőágak, fehér szalagok és a fölöttük elhelyezett huszonötös szám jelzik, hogy az üzlet tulajdonosa jubileumhoz érkezett. Dein Paula, a megismeretes ismert kalapkészítő érte el a jelentős dátumot. Ezalatt a negyedszázad alatt generációkat nevelt szakmájában, üzletét a legelső virágzóztatta fel, foglalkozott tanítványainak szellemi nevelésével és esténként még arra is jutott ideje, hogy a társadalom elesettjeit, nyomorultjait látogassa és segítő kézzel enyhítsen nyomorukon. Dein Paula a régi, becsületes, szorgalmas, jószívű iparos mintaképe, egy ittmaradt érték a régi szellem reprezentánsai közül.

Bent, a mintaszerűen tiszta kis boltban, kárpok, díszek, menyasszonyi fátylak között, jubileuma napján is, mint mindig — munkában találjuk Dein Paulát. Apró mirtuszvirágokat kötöget egymáshoz, egy aradi urileány esküvőjének díszül.

Huszonöt esztendeje minden aradi és környékbeli urileány menyasszonyi fátylát én tüldelem fel, mirtuszcsokrát én kötöttem. Híres régi, főúri esküvők fejlődése került ki az én kezemből. Valóságos kabala lett, nálam rendelni a habos, könnyű menyasszonyi fátylat.

— Hány éve készít kalapot?

— Negyvenegy esztendeje. Közel egy félszázada tüzelem a finom bársonyt, habkönnyű filcet, leheletfinom szalmákat széphajlásu, szépítő kalapokká. Jubileumomat negyedszázadra azért számított, mert huszonöt évvel ezelőtt költöztem ebbe a házba. Akkor készült el az épület, amely az új leányiskolának adott helyet és én voltam a városi ház első bérletje. Ehhez a házhoz sok kedves emlék fűz egybenként is. Ezen a helyen volt a régi elemi iskola, amelyet sok előkelő aradi dámaival együtt látogattunk. Iskolatársnője voltam Horthy Miklósné Öfömlőtségének és a megye sok más előkelő gyermekének. Az ő támogatásuk mellett nőtt az üzletem a legelső közre és büszkén mondhatom, mindig sikerült megelégedésüket kivívnom.

Ennyit mond Dein Paula, a jubláns.

Pedig szerénysége mögött egy gazdag, szegények felsegítésében örömteli élet húzódik meg. Mindenki tudja róla, hogy több aradi jótékony intézmény agilis tagja, anyagilag, munkával is mindig kész a segítségre és ahol egy kétségbeesett család kenyérért kiált, az mindig adakozó segítséget talál Dein Paulánál. Nappal az üzletben munkálkodott, az esteit szegénylátogatásnak szentelte és vasárnap délelőttökön a tanonclányok tanításán fáradozott. Ő volt az első Romániában, aki rendszeres tanonciskolalátogatásra szorította a masamódlányokat és az ő kezdeményezéséből dicső az a terv is, amely masamódszindikátus létrehozásán fáradozik.

Huszonöt esztendő jubileuma alkalmából összes vevői, mint régi jóbarátok, látogatják meg Dein Paulát és szerencsekívánatokkal halmozják el szeretetüknek adva kifejezést, ami csak egy ilyen régivágásu, nemesszívű, dolgozó, becsületes embernek jár ki lankadatlan szorgalmáért.

JULIU LINK

Dentist—Fogász

diplome medaille

Timisoara, L. St. Gheorghe No. 6.

(v. Arany Szarvas-épület)

ELTVESEZELYES FENYEGETES.

Egy akadémikus a következő levelet írta az egyik angol nyelvű szerkesztőségének:

— Megbotránkozással olvasom, hogy önök hétről-hétre a legsértőbb módon gúnyt űznek az én takarékoságomból. Figyelmeztetem önöket, hogyha nem hagyják abba, soha többé nem fogom a lapjukat a vendégeimtől kölcsön kérni.

Aki ez év december 31-ig kifizeti a munkásbiztosítónál fennálló járulékhátralékát, a kirótt büntetésnek csak 5 százalékát fizeti

A munkásbiztosító aradi igazgatóságának kérésére alábbiakban közöljük a hozzánk juttatott hivatalos utbaigazítást:

Casa Asigurărilor Sociale din Arad.
No. 8472 din 19. Noemvrie 1934.

Publicație.

Patronii cari vor achita integral cotizațiile debitor restante datorate Asigurărilor Sociale, atât din vechile legiuri cât și din actuale Lege, până la data de 31. Noemvrie 1934, vor fi sczuți de amenzi, cu achitarea numai a 5% din valoarea amenzilor conform prevederilor art. 73 din Legea timbrului.

Aceasta dată fiind ultimul termen ce se mai acordă se face cunoscut că, în caz de neachitare până la această dată a restanțelor vor fi urmăriti pe cale silită atât pentru încasarea cotizațiilor datorate cât și a amenzilor ce li s-a aplicat și cari amenzi sunt definitive și executorii.

Având în vedere cele de mai sus se atrage atențiunea tuturor patronilor la cari s-au dresat proces-verbal de contravenție de a se prezenta la Casa Asigurărilor Sociale Arad, și a face dovada că s-au conformat fie prin achitarea în numerar pentru exercițiile închise, fie prin lipirea timbrelor cuvenite până la și intrucât numai în acest caz vor fi scutiți de 95% din amenzile aplicate, pentru care scăderi urmează a se face cerere prin care să se solicite scădere.

Direcțiunea Casei Asgurărilor
Sociale din Arad.

Casa Asigurărilor Sociale din Arad.
No. 8472. Arad, 1934. november 16-án.

Hirdetmény.

Azok a munkaadók, akik teljes egészében kiegyenlítik úgy a régi mint az új törvény alapján fennálló járulék-hátralékaikat, legkésőbb 1934. december hó 31-ig, mentesítve lesznek a büntetés megfizetésének kötelezettsége alól és csak a büntetés 5 százalékát lesznek kötelesek megfizetni a bélyegtörvény 73-ik szakasza értelmében.

Ez lévén az utolsó határidő, ami még engedélyeztetik, az érdekeltek tudomására hozzuk, hogy amennyiben fent jelzett határidőn belül nem tennének eleget fizetési kötelezettségeiknek, úgy a legszigorubbán fogja a pénztár behajtani az összes hátralékban levő járulékokat, valamint teljes egészében a kirótt bírságokat is.

Tekintettel a fent közöltekre, figyelmeztetjük az összes érdekelte munkaadókat, akiknél kihágási jegyzőkönyv vétetett fel, hogy jelentkezzenek az aradi szociális biztosító pénztárnál annak igazolása végett, hogy készpénzben kifizették a múlt számadási évekre kirótt járulékokat, vagy pedig hogy a legutolsó napig beragasztották az ellenőrzés alkalmával hiányként megállapított bélyegeket, mivel csak annak igazolása után mentesíttetnek a kirótt büntetés 95 százalékának megfizetése alól.

Direcțiunea Casei Asgurărilor
Sociale din Arad.

Az iparügyi miniszter mentesítette a gyárakat az ellenőrző rendelet végrehajtása alól

Közöltük, hogy a gyárvállalatok ellenállása miatt meghiusultnak tekinthető Manolescu-Strunga miniszternek az árak ellenőrzésére megindított akciója. A miniszter szétküldötte a nyersanyag-készletek és készletraktár, valamint a termelési költségek és eladási árak kötelező bejelentésére vonatkozó rendeletét, de

annak végrehajtására egyetlen iparvállalat sem gondolt komolyan.

Manolescu-Strunga csakhamar észrevette a gyárosoknak ezt a taktikáját és ismételt sajtónyilatkozatokban megfenyegette az iparvállalatokat, hogy a kartelltörvényben, amelyet az új, parlamenti-ülésszak elején tervez benyújtani,

a legszigorubb szankciókkal fogja sújtani

mindazokat a cégeket, amelyek nem válaszoltak a körrendeletére.

Közben történt, hogy az UGIR állandóan interveniált a gyáripár által sérelmezett körrendelet visszavonása érdekében, mondván, hogy

semmi szükség nincs ma az ipari árak ellenőrzésére, mert egyetlen iparág sem gondol áremelésre, hanem olcsóbbítja a termelvényeit, hogy minél többet tudjon eladni és foglalkoztatni tudja az üzemet.

A legutóbbi audiencia alkalmával Manolescu-Strunga miniszter felhatalmazta a Gyáripárosok Szövetségének küldöttségét, adja tudomására az Ugir tagvállalatainak, hogy nem kötelesek a körrendeletben felsorolt adatokat beküldeni.

ISMET MAXIMALJAK A HUSARAKAT

A miniszterium az árdragítási törvény értelmében ismét maximalja a husarakat, ami nagyban megnehezíti a beszerzést. A szabad kereskedelem sokkal ideálisabb volt a kötött kereskedelemnél és a maximalás magával fogja hozni az áremelkedést, mert minőségileg gyengébb hus kerül kimerésre és az egész prima hus teljesen el fog tűnni a piacról. A maximalás így előreláthatólag a közönség hátrányára fog történni.

MÉG MEG TALALJA SZOKNI.

— Kérem, főnök ur, holnap lesz az ezüstlakodalmam, kérnék egy nap szabadságot.

— Hogyne, hogy aztán minden huszonöt évben hasonló kívánságokkal jöjjön nekem.

KIMÉLI.

— Mór, miért nem veszed fel az új nyakkendődet?

— Ugyan, kérlek, ebben a sáros időben a régi is jó lesz.

Vas-és fémöntés

Gépműhely

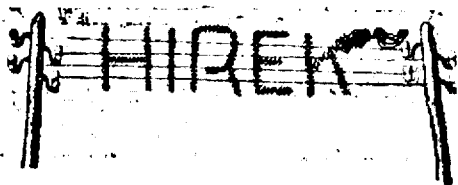
Precizios szerelmők készítése.

LADISLAU

ASSAEL

LÁSZLÓ

MŰLAKATOSSÁG Arad, Cal. Radnai 35. Gyártom a mezőgazdaság összes gépeit. Kenderfeldolgozó gépek — Malomberendezések saját modelom után készülnek.

AZ IPAROS

Megjelenik minden pénteken.

Előfizetési ára egész évre intézménynek és nagy cégeknek 1000 lej, félévre 500 lej. Iparosoknak egész évre 300 lej, félévre 150 lej, negyedévre 75 lej.

Hirdetés négyzetcentiméterenként 4 lej. Éves kötéseknek árendámény.

Redakcia si administratia — Szerkesztőség és kiadóhivatal — Redaktion und administration Arad, Caminul Industrişilor-Iparos Otthon.

— NOVEMBER 27-IG ELHALASZTOT-TAK AZ ÚJ KONTINGENTÁLISI REND-SZER ÉLETBELÉPTETÉSET. Bucurestiből jelentik: Az ipar és kereskedelmi miniszterium rendeletet adott ki, amellyel az új behozatali és kiviteli rendszer életbeléptetését november huszonhetedikéig elhalasztja. Addig az eddigi rendelkezések vannak érvényben.

★

AMI SZABAD JUPITERNEK...

Tarzan előadásán a moziban indignálódott női hang szólal meg:

— Fiatalemberek, vegye el a kezét rólam.

Pár pillanat múlva ugyanaz a hang, ezúttal már barátságosabban:

— Nem magam, a másik...

★

— Árlejtések. Borsos község előjárósága november 29-én zárt ajánlatok mellett kiterjedésére eladja a legelő céljaira szánt 200 hold kiterjedésű „Tinova” nevű erdő kb. 9.577 köbmétert kitevő faanyagát. — Turda város vezetősége november 30-ára árlejtést hirdet a burui kőbánya és villanytelep mellett fekvő terület eladás útján történő értékesítése érdekében. — November 29-én a közmunka- és közlekedésügyi miniszterium utólagi igazgatóságának helyiségében, valamint a cluj-i utólagi felügyelőségénél árlejtés lesz a Cluj-oradei országot Giolau község határában lévő Szamos-hidja építési munkálatainak vállalatba adása tárgyában. Az előirányzat 4 millió 830 ezer lej. — November 26-án a földművelésügyi miniszterium könyvelési igazgatóságának helyiségében árlejtés lesz a Timisoarai, Craiovában és Constantában létesítendő bakteriológiai laboratóriumok műszerekkel való ellátása ügyében. — Az oradeai városi tanács december 3-ára árlejtést hirdet 1674 darab különböző nagyságú vízmérő óra és 4500 méter hosszúságú földalatti villamos áramvezetőkábel beszerzésére. — Jara-Magura turdamegyei község előjárósága november 26-án tartandó árlejtéssel eladja 10 katasztrális hold kiterjedésű községi erdőrezs faanyagát. — A carasmegyei prefektúra november 23-ára árlejtést hirdetett meg az Oravita-Rahiova-Majdan-Agadic megyei uton építendő hid vállalatbaadására. A prefektúra ugyanakkor két másik hid építését is vállalatba adja, továbbá a Racosdia-Zam megyei ut hidjainak kijavítási munkálatait is. Az összes előirányzat értéke 575 ezer lej. — Orsován november 26-án árlejtést tartanak a garnizonnak 1935. évre hussal való ellátása ügyében. — Resinar sibiumegyei község előjárósága december 10-re nyilvános árlejtést hirdet 1875 katasztrális hold faanyagának értékesítése céljából. — Kiháltsási ár 12 millió 635 ezer lej. — November 29-én az állami posta vezérigazgatóságának bucuresti-i székházában árlejtés lesz — zárt ajánlatok alapján — ötven darab összeadó- és kivonógép beszerzése tárgyában. — Az államvasutak vezérigazgatósága december 10-re zárt ajánlatu árlejtést hirdet a Câmpina-Brasov vasutvonal hajtó erejéhez elektromos energia szolgáltatására.

★

KÉNYELEM.

Két jóbarát találkozik a város kedvenc kiránduló helyén, a kiserdőben.

— Mit csinálasz? — kérdezi az egyik.

— Gödröt ások.

— És miért ásod a gödröt?

— Randevum van.

— És ahhoz gödr kell?

— Igen. A nő pupcsa.

Az országfejlesztési kölesön

jegyzése

biztosítja a nemzetvédelmet és a béke fentartását; igazolja életerőnket; bizonyítja a állampolgári öntudatunknak

Az országfejlesztési kölesön

előnyei

a magas kamat, a nagy hasznot nyújtó törlesztés; az aranylej biztosítása; a számtalan és nagyszegű jutalom és nyereség

Jegyezzenek

Országfejlesztési Kölesönt

Itt a hideg tél!

Régi ruháimat

Hospodár-hoz küldöm

átfesteni, vagyileg tisztítani.

Arad, Strada Siroiescu 13.
és Strada Eminescu 3

— A városhoz kell befizetni az egyszázalékos munkanélküli támogatást. Az elmúlt esztendőben a munkanélküliek segélyezése körül zavart keltett és az aktív sikerét veszélyeztette a munkaügyi miniszteriumnak az a rendelete, amely ugy intézkedett, hogy minden munkaadó köteles egy jövedelmének, mint a munkásainak és alkalmazottainak fizetéséből egy százalékot a munkanélküliek javára a betegsegélyező pénztárhoz befizetni. Aradon mozgalom indult meg, hogy a munkanélküliek segélyezését a városi külön bizottság kezelje és a város megkereste a munkaügyi miniszteriumot, hogy bizza meg őt az egy százalékos inkasszóval. Ez meg is történt, ezért a város most azzal a felhívással fordul a közönséghez, hogy a jövőben a munkaadók közvetlenül a városhoz tartoznak az egyszázalékos befizetéseket eszközl.

★

ÖSSZETÉVESZTETTE.

Gyanútlanul édesleg egy tyúk az országut parán. Egyszerre csak egy hatalmas autó robog arra és puff, keresztülmegy a tyúkon.

A tyúk egy ideig mozdulatlan marad, de aztán felkel, megrázza magát és így szól:

— Huh, milyen egy erős kakas volt.

EINTEILUNG.

„Wie teilst du dir dein Einkommen ein?”

„Ungefähr vierzig Prozent für Miete, dreissig Prozent für Kleidung, dreissig Prozent für Essen und zwanzig Prozent für Vergnügen.

„Das sind doch hundertzwanzig Prozent!”

„Ja, leider!”

★

— Bucurestibe helyezték át a vendéglősök szövetségének irodáját. Az erdélyi és bánági vendéglősök, kávéosok, szállodások és italkimérők szövetsége a timisoarai kongresszus befejezése után tartott bizalmas jellegű értekezletén kimondta, hogy egyesül a bucuresti-i Sindicatul Alimentar Centrallal és főtitkárságát áthelyezi Bucurestibe. Mindkét szövetség fenn fogja tartani a jövőben is különállását s az erdélyi iroda vezetését továbbra is Szirmai Károly fogja ellátni.

★

UDVARIAS.

Önagyméltósága a titkárával ülök.

— Hol vagyunk? — kérdezi egy kis állomás a kegyelmes ur.

A titkár kinéz az ablakon és olvassa: „Mogyoród”. Kiseé zavarba jön, de aztán kivágja:

— A kegyelmes ur mogyoróján.

ASZTALOS URAK:

Százaz. és másféle épület- és műbutor fenyőfát rendkívül olcsón szerezhetek be

AUFRICHT fatelep. Cal. Vict. 1-2, telef. 69

Jutányos gépírásmunkák

KITUNÓ KISZOLGALAS.

Az állatkereskedésbe beállit egy urinó és így szól az inasgyerekekhez:

— Van, kérem, majmuk?

— Hógyné volna. Rögtön küldöm a főnök urat.

Az Ugir lesujtó megállapításai a munkásbiztosító pénztárak új rendjéről

Az autonómiának utolsó maradványait is elkebezték, de a célt mégsem érik el, mert az adminisztráció a régienél is többbe kerül.

A munkásbiztosító pénztár megnyírt autonómiája ügyében az Ugir központi választmánya a hó 16-án ülést tartott, amelynek határozataiképpen a következő kommunikatív bocsátotta ki:

1. A munkásbiztosító választmányának csökkentéséről szóló rendelet elkobozta a munkásbiztosító pénztárak autonómiájának utolsó maradványait.
2. A munkásbiztosító pénztárak irányításából és vezetéséből a teherviselő rétegeket kizárja.
3. Az új rendelet által célzott takarékoság a legkevésbé sem viheto keresztül, mert a kisebb tagszámú bizottságok helyett most a plenáris bizottság dolgozik, ami jóval nagyobb költségeket emészt fel, mint az eddigi választmányok.

Mikor vonható le a veszteség az adóköteles jövedelemből?

Jogérvényes elvi döntés az adóalanyok érdekében. — A pénzügyminiszter respektálja a döntést.

Az adóügyi judikaturában nem alakult ki egyetemes vélemény mostanáig abban a tekintetben, hogy

az üzleti könyvekben és mérlegekben mutatkozó veszteség mikor vonható le az adóköteles jövedelemből?

Akadnak ugyan olyan adókvető bizottságok, amelyek még a bírói ítélettel, sőt a csődvégzéssekkel megállapított veszteséget sem akceptálták. Azaz érvelték, hogy

minden csak kétes követelésnek tekinthető, mert később a követelés egészen vagy részben behajthatóvá válhatik.

Az adótörvény 32-ik szakaszának alkalmazása tárgyában a Comisiunea Centrala Fiscala most aztán végleges elvi jelentőségű döntést hozott. Megállapította, hogy

a pénzügyi kincstárnak az az értelmezése, mely szerint a ténylegesen elszenvedett veszteségek nem vonhatók le a tiszta hasznából, téves.

A bírói ítéletben megállapítható veszteség nem kétes követelés, tehát az adóköteles jövedelemből le kell vonni azt.

A bizottság határozatát megküldte a pénzügyminiszternek, aki az összes kivetési pénzügyigazgatóságok figyelmét felhívta erre az elvi jelentőségű döntésre.

Szigoruan tilos kifutók gyanánt alkalmazni a tanoncokat

Miniszeri intézkedés szabályozza a jövőre vonatkozólag, hogy ki a tanonc és ki a kifutó.

Az utóbbi években az a szokás harapódzott el, hogy egyes iparosok és kereskedők nem szegődtek a zsidóirás szerint tanoncokat, hanem kifutóknak fogadták fel. Ilyenformán nem kellett azokkal az iparhatóság előtt illetékekkel járó szerződést kötniök és nem kellett az ipasokat hetenként háromszor több órára nélkülözniök, amikor azok a tanonciskolába mentek. Ez a rendszer azonban az érdekelt kifutókra igen káros. Ilyen körülmények között ugyanis szakmájukban nem szabadulhatnak fel, nem vállalhatnak segédi alkalmazást, később pedig nem lehetnek belőlük önálló iparosok, vagy kereskedők.

A munkaügyi miniszter ebben az ügyben most szigorú intézkedéseket fogantatosított. A miniszter erélyesen utasította az iparhatóságokat, hogy vizsgálják felül a különböző cégeknek alkalmazott kifutók ügyét és amennyiben megállapítják, hogy azokat inaszi teendőkre használják fel, intézkedjen átminősítésükre vonatkozólag. Az illető iparosnak, vagy kereskedővel szemben pedig alkalmazásának megtorló eljárást.

A miniszeri rendelet intézkedik arról is, hogy ezentúl a kifutó fiúk és kifutó lányok is kötelesek inasiskolába járni.

A kontingentálási rendszer érezteti hatását

Óriási áremelkedés az élelmiszerpiacon

Fűszerárakban igen nagy hosszú van, különösen azokban a cikkekben, amelyek régen is behozatali engedélyekhez voltak kötve. Egyes cikkekben husztól száz százalékgig mutatkozik az árhossz. Így például a fehér bors ára, ami azelőtt 60 lej volt, ma 135 lej, az 50 lejes fekete bors 78 lej, a 68 lejes Rió kávé ma 80 lej, a 22 lejes Robert szardínia ma 33 lej, a 9 lejes rizs 14 lej és általában véve a rizsfajtáknál nagy emelkedés mutatkozik. Az 1800 lejes vanília 2000 lejbe kerül.

Ennek a hosszúnak az a magyarázata, hogy nov. 15-től kezdve minden behozatal csak rekompenciációs uton lehetséges és a cégeknek nincs meg a megfelelő összeköttetésük a külfölddel,

hogy rekompenciációs alapon üzletet köthessenek. Ez a rendelkezés a belföldi cikkekben is meglehetősen hosszot teremtett, főleg azokban a cikkekben, amelyek az export szempontjából azamatásba jöhetnek, például az olajmagvakban, lecsében. Szilárd a bab, a mák, a lóhere, szóval azok a magvak, amiket a kereskedők nagy tételben vásárolnak, hogy exportálhassanak és hogy ezzel szemben külföldi áruhoz jussanak. Szomorú, hogy a kormány nem tudja a buzát megfelelő magasságra felvinni, mert a gazda is spekulál, buzát dob a piacra és megtartja az egyéb termékeket, amiket kivitelre lehet felhasználni.

A külföldről érkező fűszercikkekben további emelkedés várható

Védekezzünk a rozsdá ellen

Speciális rozsdavédő festék

HELLONIUM

Tartós, jól fedő, nem pattogzik. Minden színben.

Kérjen speciális ajánlatot. HEL-LA Vegyszereti laboratórium, Arad Strada Eminescu

TULFOKOZOTT AMBICIO.

Csupsziv háziur megígérte új házas lakójának, hogy minden gyerek után elenged a házból tíz százalékot. Az évek teltek, a gyerekek jöttek és a házból egyre kisebb lett. Egy szép nap a lakó felesége gyászruhában jelent meg Csupsziv háziur előtt.

- Szent Isten, mi baj van?
- Meghalt a férjem.
- De hát mi baja volt?
- Ingyen akart lakni szegény.

AMERIKÁBAN TÖRTENT.

Egy farmert azzal vádolták, hogy megvesztegetett egy magasállású adóhivatalnokot.

— Beismeri, — mondja neki a bíró, — hogy vesztegetett?

— Nem. En csak fogadtam az adóhivatalnokkal 500 dollárba, hogy a jövedelmi adómat nem fogják leszállítani.

— Na és?

— Na és vesztettem.

Hajmosó és hajszárító

készülékek és más

fodrászati cikkek

olcsón, szakszerűen

Köszeghy Sándor Fia

Arad,

Bul. Reg. Ferdinand 63-65. volt Dengl-ház.

GRUND GENUGEND.

„Warum muss eine Frau den Namen des Mannes annehmen, wenn sie ihn heiratet?”

„Nun, sie nimmt doch auch alles andere an.”

A timisoarai tanoncotthon alapkö- letételi ünnepsége két miniszter részvételével zajlott le

A napokban tették le ünnepélyes külsőségek között a timisoarai tanoncotthon épületének alapkövét a főposta épületével szemben levő házhe-
lyen, a Cioban-palota mellett. A díszesen felépi-
tett emelvényen felállított oltár előtt Comsa Ger-
gely püspök nagy papi segédlettel szertartást ce-
lebrált. Az emelvényen helyet foglaltak Nistor dr.
és Lapedatu miniszterek.

A szertartás után Vulpe István munkakama-
rai elnök és a tanoncotthon felügyelője felolvas-
ta az alapító okiratot. Az okiratban megállapítja,
hogy a tanoncotthon épületének felépítését eze-
lőtt öt évvel határozták el, azonban csak most ke-
rülhetett sor a terv kivitelére a Tatarescu-kor-
mány alatt, Nistor dr. munkügyi miniszter, Va-
leriu Roman dr. alminiszter, Athanasie-Gheorg-
hie György államtitkár közreműködésével, vala-

mint Stavri-Cunescu dr. mérnök, Coman Agoston
dr. főpolgármester, Nistor Demeter dr. megyei
prefektus, Jonescu Aurél vezérigazgató, a Keres-
kedelmi és Iparkamara elnöke, Vulpe István
munkakamarai elnök, Bottez György munkügyi
főfelügyelő, Oprescu György tábornok parancs-
nokló tábornok és Comsa Gergely püspök segéd-
letével. A tanoncotthon Tasca I. Ciuli tervéi alap-
ján épül, felolvasa az alapító okmány aláírói-
nak névsorát. Az okmányt ezután kis fémdobozba
helyezték el és a dobozt az alapépitménybe épi-
tették be.

Az ünnepségen többszázfőnyi vendégsereg,
számos érdeklődő jelent meg, jelen voltak a ta-
noncotthon bennlakói, valamint a cserkészek.

Féltizenkét órakor a miniszterek tiszteletére
diszbed volt, majd a miniszterek Aradra utaz-
tak.

Kavarodás az élő Konka és a halott Konka betegsegélyző tartozása körül

Abban a panaszáradatban, amely a betegse-
gélyző régi adminisztrációjából maradt fenn, nem
éppen utolsó helyen áll annak a 67 ezer lej be-
tegesegélyzői járuléknak az ügye, amelynek bizo-
sítására a betegsegélyző a napokban vezetett fog-
lalást Konka Ferenc vulcani lakos banicai farak-
tára ellen. A foglalás állítólag a nemrég elhalt
Konka Ernő hátralékos betegsegélyző tartozásá-
nak biztosítására lett elrendelve. Lefoglaltak több
vagon kitermelt fát, amely Kronka Ferenc tulaj-
donát képezte. A betegsegélyző szerint a faállo-
mány Konka Ernő tulajdonát képezi, nem Konka

Ferencét, aki arra hivatkozik, hogy a lefoglalt fa
nem elhalt fivéréé volt, hanem az övé. Az élő
Konka szerint az elhunyt Konkának a betegse-
gélyzővel szembeni tartozása 12,746 lejt tett ki
és erre jött 21.466 lej büntetés, valamint kamatok
címén 29.737 lej, így más egyébbel együtt jelenleg
67.027 lejt tesz ki az összeg, amelyre biztosítékul
a betegsegélyző lefoglalta Konka Ferenc kitermelt
fáját. Konka azt mondja, hogy a betegsegélyző
igazságtalanul járt el, a betegsegélyző kijelenti,
hogy igazságosan végezte a dolgát. Ezek után jó
lenne tudni, hogy kinek van igaza?

Aradi Iparosok Temetkezést Segélyző Csoportja

Directiunea Grupelor de
Ajutorare de Inmormân-
tare a Industrişilor din
Arad face cunoscut mem-
brilor cari sunt in res-
tanţa cu cotizaţiile lor,
să achite restanţa in in-
teresul lor propriu, fiind-
că in conformitatea §-
lui 14 şi 15 din statute
calitatea lor de memori
respiră automatic, adică
dacă membrul dece-
de...ă intre timp, nu se
poate acorda ajutorul.
Cotizaţiunile sunt sca-
dente după următorii
membri decedaţi:

Az aradi Iparosok Te-
metkezt Segélyző Cso-
portja igazgatósága er-
tesíti a csoport azon
tagjait, akik halálukkal
járulékaikkal hátralék-
ban vannak, azt saját
érdeklükben rendezzék,
mert a csoport szabá-
zatának 14. és 15-ik §-a
értelmében tagsági jo-
guk automatice megszű-
nik, azaz ha a tag köz-
ben elhal, a segély nem
folyósítható.
A fizetés a következő
elhunyt tagjaink után
esedékes:

In grupa A) csoportban: 800. Vad. lui Gh.
őzv. Csikós Gergelyné, 801. Joan Tóth János.

In grupa B) csoportban: 799. Carol Winkler
Károly.

Aradi Polgári Jótékony Egyesület

Halálesetet Segélyző Csoportja.

Directiunea Grupelor
de Ajutorare in caz de
deces a Reunionei Civi-
le de Binefacere din
Arad prin aceasta co-
munică cu asociaţii, că
cotizaţiunile de decedat
sunt scadente până la
numărul curent:

Az Aradi Polgári Jó-
tékony Egyesület Hal-
álesetet Segélyző Cso-
portja igazgatósága es-
uton közli a tagjai-
val, hogy a halálózás
járulékok a következ-
sorszámokig esedéke-
sek:

In grupa I. 721. S. lui Gligor Adok Gergely-
né, 722. Ioan Costa János.

In grupa II. 818. Vad. lui Sangiorj Moisa.
819. Vad. lui Francisc őzv. Törökcsik Ferencné,
820. Vad. lui Arcadie őzv. Jachini Árpádné, 821.
Joan Komori János, 822. Vad. Georghe őzv. Csik-
kos Györgyné

Totodată rugăm mem-
brii noştri, să se pre-
zinte in biroul nostru
spre preschimbarea car-
netelor conform dispo-
ziţiunilor statutelor noi
apărute in No. 169. al
Mon. Of.

Kérjük egyúttal a
tagjainkat, hogy a Mon.
Of. 169. száma szerin
már életbelépett u
alapszabály értelmében
a könyvecskéik kicseré-
lése végett a Csoport
irodájában megjelen
szíveskedjenek.

TALALGATÓSÍ.

Egy tulmodern festoművész evett egy gazdag
urulányt. Néhány hét múlva megkérdezik az as-
zonykától:

— Na, hogy éltél?
— Jól, feleli az asszonyka, — az uram fest,
én főzök és aztán találgatjuk, mi az, amit ő fest-
ett és mi az, amit én főztem.

MILYEN SZÍNŰ LEGYEN A PINCÉR FRAKKJA?

Anglia vezető divatlapja mozgalmat indított
a pincérek frakkja ellen. A jobban öltözött pin-
cér — írja a lap — nemcsak ügyesebb lesz és jobb
ételeket fog hozni, hanem jobb kedvre deríti a
vendégeket. Ha pécseletes és foszlott a pincér
frakkja, ez kedvezőtlen benyomást kelt. Ha töké-
letes frakkot visel a pincér, összereszkedik a ven-
dégekkel. Viseljenek tehát a pincérek vörös zse-
kettét, díszes sujtással, vagy zöld és kék szmo-
kingot, frakknadrággal és frakkmellénnyel. A
szállodákat viszont arra szeretné rábeszélteni az
angol divatlap, hogy egész személyzetüknek egy-
séges egyenruhát szabassanak, mert mostanában
egy fest egy-egy nagy szálloda portafülkéje,
mintha idegen államok tábornokai tartanakak a
konferenciát.

VALLASI FELFOGAS.

Hittanórán felszólítja a tanító Móríckét:
— Mond, Mórícka, mi történik akkor, ha a
tizparancsolatból egyet megszegünk?
Mórícka habozás nélkül feleli:
— Marad kilenc.

TAVIRAT.

A kövér Kohné fogókurára Marienbadba
utazott. Utolsó napon ezt a táviratot adja fel a
férjének:
pompás eredmény tíz kilo mínusz maradt
szombat este érkezik csókol Rózád.

Téli ruhákat és
kabátokat legszebben

fest és tisztít

KNAPP

Strada Episcopul Radu 10.
Pişci Strada Sratianu 11.

SZAKVELEMÉNY.

Mórícka először megy az iskolába.
— Na, hogy tetszik az iskola? — kérdezi tő-
le a mamája.
— Svindli, — feleli Mórícka. — Az ajtón ki
van írva, hogy I. osztály és fapadok vannak
benn.

DILEMMA

A nászuton elpirulva vall az asszonyka:
— Adolf, nekem azt jóslták, hogy három
gyerekem lesz.
— Rémes.
— Mi van ebben rémes?
— Mert nekem csak egyet jósltak.

Grundmann
Grundmann
Grundmann
Grundmann

Tegyen próbarendelést!
Kapható minden vaskereskedésben!

zárat és kilincset nem kell össze-
reszelni

összeillesztve hozza a vasalási for-
galomba

gyárt mindenféle ajtó és ablak-
vasalást

bevászárának szerelésénél, ha
Grundmann-kilincset vesz hozzá,
egy órai munkaidőt takarít meg